PERİTON DİYALİZİNDE UYGULAMALAR

Hemşire Özgül Özbek

Periton Diyalizi
Emek İster

SUNUM PLANI

- HİJYEN
- ZAMAN
- İLAÇ UYGULAMA

HİJYEN

- Oda temizliği
- El ve vücut temizliği
- Kateter temizliği

HİJYEN

- Her iş kolunun özelliğine göre çalışanın kendisinin ve halkın sağlığını tehlikeye sokmayacak biçimde hizmet vermesini sağlamak amacıyla yapılacak uygulamaların ve alınan temizlik önlemlerinin bütününü

5 Temmuz 2013 CUMA Resmî Gazete Sayı : 28698

YÖNETMELİK

Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

HİJYEN

Hijyen

- Su
- Sabun
- Sevgi

Her şeye rağmen gülebilmektir güzel olan

Evinde

3 S harfi olan herkes PD yapabilir mi?

HİJYEN

Oda temizliği

- Günde bir mutlaka yapılmalı

HİJYEN

Odayı ne ile temizleyelim ??

- Klorak ilave edilmiş karışımla temizlenir

HİJYEN

Sosyal el yıkama süresi ne kadardır?

En az 20 saniye

- Ellerin antimikrobiyal etkinliği olmayan su ve sabunla yıkanarak geçici mikroorganizmaların büyük bir çoğunluğunun uzaklaştırılmasıdır

1- Sağlık personeline yönelik el yıkama ve el dezenfeksiyonu rehberi. Sağlık Bakanlığı yayın no: 72, ISBN; 978-975-590-242-56
2- El yıkama çeşitleri ve dikkat edilecek hususlar. 4. Ulusal Sterilizasyon Dezenfeksiyon Kongresi - 2005

HİJYEN

Diyalizde kullanılan malzemeleri ne ile temizleyelim?

- Dezenfektanla

HİJYEN

Cihazları ne ile temizleyelim ??

PD odası, kullanılan malzemeler ve cihazların temizliğinde klorak mı, dezenfektan mı sirke mi kullanalım?

???

HİJYEN

Maske

- Günde bir değiştirilir

HİJYEN

Torbanın dış kılıfını aç **İÇİNE DOKUNMA**

- Önemli

HİJYEN

Ara setimizi temizlememiz gerekir mi?

Evet

HİJYEN

Hijyenik el yıkama süresi ne kadar?

- 1-3 dakika yıkanır, kağıt havluyla kurulanır

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf. 198- 87

HİJYEN

Hijyenik el yıkamada ne kullanalım?

- Normal sabun
- Antimikrobiyal sabun
- Kendiliğinden kuruyan alkol bazlı antiseptikler

- En az 15 saniye yıkanmalıdır
- Alkol bazlı antiseptik kullanılıyorsa avuç içine solüsyon alınır
- Tüm ele yayılıncaya ve kuruyana kadar 15-25 saniye ovuşturulur
- Alkol bazlı el antiseptiklerinden sonra elleri yıkamaya gerek yoktur

1- Sağlık personeline yönelik el yıkama ve el dezenfeksiyonu rehberi. Sağlık Bakanlığı yayın no: 72, ISBN; 978-975-590-242-56
2- El yıkama çeşitleri ve dikkat edilecek hususlar. 4. Ulusal Sterilizasyon Dezenfeksiyon Kongresi - 2005

HİJYEN

Görünür kirleri çıkarmak için sabun ve akan su kullanılır

Alkol bazlı el antiseptiği elleri temizlemek için tercih edilir

- Kuru avuç içine alkol bazlı solüsyon dökülür
- Avuç içi, el, başparmak ve parmak uçları iyice alkol bazlı solüsyon ile ovulur. Kurumaya bırakılır
- Havlu veya kağıt havlu kullanılmaz
- Hemen değişime başlanır

Your Guide to Peritoneal Dialysis Module 3: Doing Peritoneal Dialysis at Home. http://www.renalnetwork.on.ca/common/pages/UserFile.aspx?fileId=257560

HİJYEN

Hastanede uygulanan her değişimde steril eldiven giyilmelimidir?

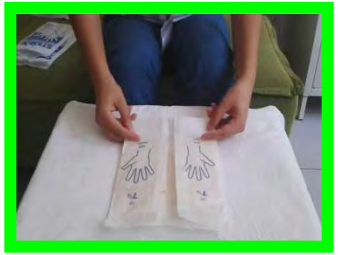

- Nazokomiyal enfeksiyonları önlemek için mümkünse hastanede uygulanan her değişimde steril eldiven giyilmelidir

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf. 84

HİJYEN

Ara setin ucu değişim sırasında kontamine olursa ne yapalım?

- Yeni kapak takılır
- 5 dak. beklenir
- Çıkarılarak yenisi takılır

Peritoneal Dialysis (PD); Care of the Patient Receiving. CC 50-065. January 2015;1-31

HİJYEN

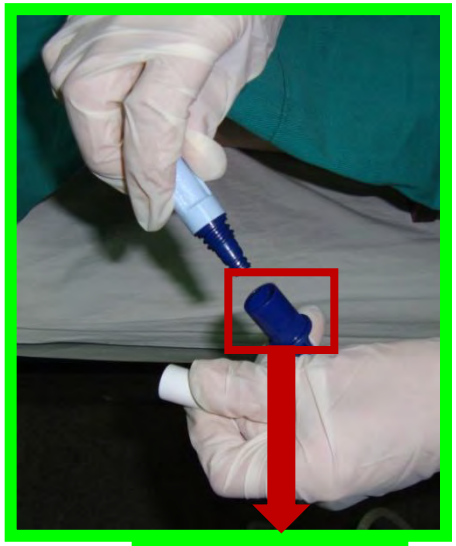

Alan geniş

Hijyenik mi?

HİJYEN

Bağlantı uçları tam kapanmıyor

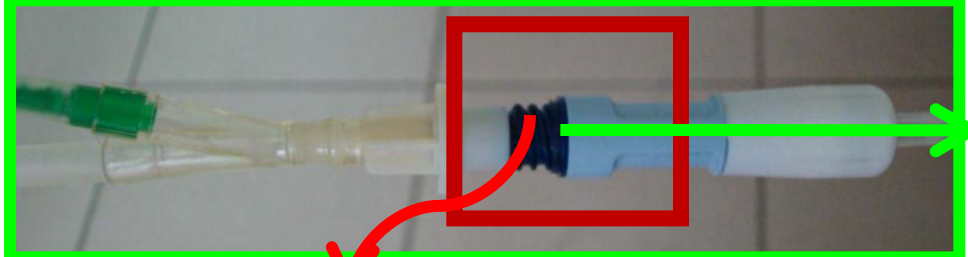

Steril gazlı bez ile kapatılarak flasterlenir

Bu alanı açık mı kapalımı bırakalım?

Bağlantı uçları tam kapanıyor

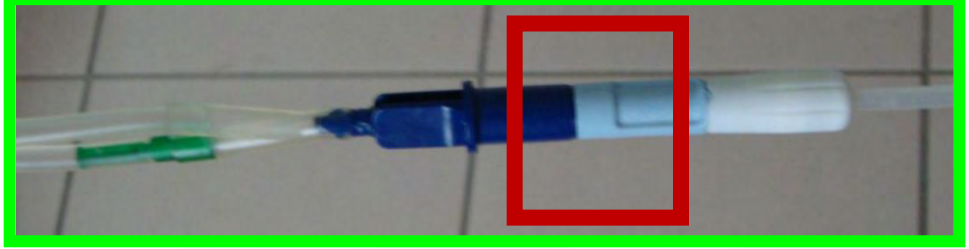

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf. 93

HİJYEN

APD bağlantısı yapılınca kapı pencere açık kalabilir mi?

Evet

Hayır

HİJYEN

PD odasında ısınmak için kalorifer ve elektrikli sobası olmayan hastalar

- Bağlantıyı pd odasında yaptıktan sonra sobalı odaya taşınmasını, sabah bağlantısını mutlaka pd odasında ayırmasını öneririz

HİJYEN

APD’de hastanın tuvalet ihtiyacı olursa

- Erkekler idrarını şişeye yapabilir
- Home-Choiceden ayrılmadan makinayla gidilir
- PD nighttan bir defa ayrılarak gidilebilir

HİJYEN

??? Hasta hemşire hanım gece makinaya bağlıyken eşimle birlikte olmak istersem makinadan ayrılabilir miyim? dedi

Cevabınız ne olur?

HİJYEN

APD bağlantısını ayırmadan önce el hijyeni nasıl sağlanır?

HİJYEN

Evde her PD uygulamasından sonra oda havalandırılmalı mıdır?

Evet

Hayır

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf. 84

HİJYEN

Kateter asla alt iç çamaşırın içine konul mamalı!!!

- PD kateteri hastanın hareketlerinden en az etkilenecek şekilde sabitlenmelidir

Teknik doğrumu?

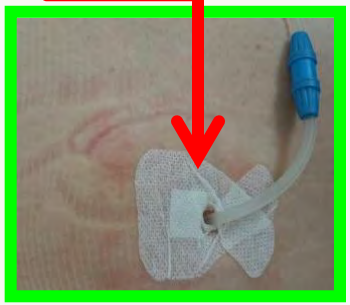

HİJYEN

Drenaj sıvısı tuvalete boşaltılınca hemen çamaşır suyu ile temizlenmelidir

Siz ne öneriyorsunuz?

Boşaltılan torbalar enfekte atık torbasına atılmalı

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf. 84

HİJYEN

PD hastaları denize girebilirler

- Okyanusta veya iyi sterilize edilen kişiye özel havuzlarda yüzmek daha güvenlidir

- Duştan veya suya girdikten hemen sonra pansuman yapılmalıdır ve çıkış yerinin kurumasına dikkat edilmelidir

1. Peritoneal dialysis access and exit site caring including surgical aspects. Nolph and Gokal's Textbook of Peritoneal Dialysis, 3rd ed ;2009.p.371-446.
2. Exit-site care in peritoneal dialysis.In: Ronco C, Mishkin GJ, eds. Disinfection by Sodium Hypochlorite: Dialysis Applications. Contrib Nephrol Basel: 2007.p.117-24.
3. Catheter exit-site care in the long term. In: Ronco C, Levin NW, eds. Hemodialysis Vascular Access and Peritoneal Dialysis Access. Contrib Nephrol Basel: 2004.p.422-34.

HİJYEN

- PD kateterli hastaların klorlu havuz veya okyanus'ta yüzme genellikle iyi, ama karın içinde sıvı olmamalı ve hemen ardından dikkatli temizleme ve kurutma yapılmalıdır

PD kateteri enfeksiyonuna neden olabilecek bakterilerin bulunduğu yerler;

- Tatlı su,
- Klorsuz havuzlar (gölet, göller, nehirler)
- Küvet

http://www.davita.com/treatment-options/home-peritoneal-dialysis/why-pd-first/preventing-catheter-infections-on-peritoneal-dialysis/t/5515

HİJYEN

Keçe dışarı çıktığında traş yapan var mı?

Keçe dışarı çıktığında banyo nasıl yapılmalı?

HİJYEN

????

Ayrı diyaliz odası yok

Oda sadece diyaliz için kullanılmalı ??

Eldeki imkanlarla en iyisi yapılmaya çalışılmalı

Ayrı diyaliz odası var

HİJYEN

Genel önlemler

- Mutlaka maske kullanılmalı
- Oda rutubet almamalı
- Güneş görmeli
- Solüsyon kolileri pd odasına konulmamalı
- Duvar ve tavandan toz dökülmemeli

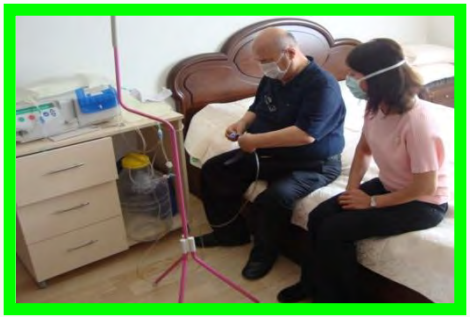

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf. 83

Diyabeti olan hastalara pd yapalım mı?

HİJYEN

1.1.1. Periton veya HD yi birincil tercih edilmesi için yeterli kanıt yok veya birbirlerine üstünlüğü yok hasta tercihi ön planda tutulmalıdır

1.1.2 hastaya RRT seçenekleri hakında tarafsız bilgi verilmelidir

Clinical Practice Guideline on management of patients with diabetes and chronic kidney disease stage 3b or higher (eGFR <45 mL/min). Nephrol Dial Transplant (2015) 30:1–142

HİJYEN

Renal ReplasmanTedavileri

HİJYEN

PD

HD

TX

Diyaliz

Periton Diyalizi (PD)

Hemodiyaliz (HD)

Hangisi daha iyi?

ZAMAN

- PD sıvılarındaki glukoz, diyabetik pd hastalarında kan şekeri regülasyonunu olumsuz etkilerken, non-diyabetik hastalarda yeni diyabet gelişimine neden olabilir

Zorunlu PD

Periton Diyaliz Başvuru Kitabı 2013

ZAMAN

Planlı pd başlanan hastanın glukoz yükü

% 1,36 glukoz yükü 27,2 g/2L
% 1,36 glukoz yükü 27,2 g/2L
Aminoasitin glukoz yükü 0 g/2L
İkodekstrin glukoz yükü 0 g/2L

54,4 g/gün
glukoz yükü

Zorunlu pd başlanan hastanın glukoz yükü

% 2,27 glukoz yükü 45,4 g/2L
% 3,86 glukoz yükü 77,2 g/2L
Aminoasitin glukoz yükü 0 g/2L
İkodekstrin glukoz yükü 0 g/2L

122,6 g/gün
glukoz yükü

ZAMAN

Hedefimiz DM'lerde hipoglisemi atağı olmadan

- KŞ:~150 mg/dl
- HbA1c'se %7 veya altında

Rottembourg J. Peritoneal dialysis in diabetics. In: Nolph KD,ed. Peritoneal Dialysis. Dordrecht: Kluwer, 1988, pp. 365-379.

ZAMAN

SAPD'de drenaj ve infüzyon süreleri yaklaşık ne kadardır?

Drenaj süresi

2L'lik solüsyonda (~7 dk)

Dolum süresi

2L 'lik solüsyonda (~6 dk)

Bekleme

6-12 saat

Bir SAPD
değişimi yaklaşık
20 dakika

Oturur pozisyonda en fazladır

Ayakta biraz daha fazla

Yatar pozisyonda basınç daha az

The Kıdney 8.Baskı 2012 Syf.732-733

ZAMAN

PD kateteri takıldıktan sonra

- Kanama veya belirgin drenaj belirtisi yoksa ilk iki hafta pansuman haftada bir yapılmalıdır

1. Exit-site care in peritoneal dialysis.In: Ronco C, Mishkin GJ, eds. Disinfection by Sodium Hypochlorite: Dialysis Applications. Contrib Nephrol Basel; 2007.p.117-24.

2. Exit-site care in austrian peritoneal dialysis centers-a nationwide survey. Perit Dial Int 2009;29:330-9.

ZAMAN

Çıkış yerinden rutin olarak kültür alınmalı mıdır?

Evet

~~Hayır~~

- Çünkü inflamasyonun olmadığı durumlarda alınan kültürler enfeksiyona değil kolonizasyonu gösterir

Appearance and classification of healing peritoneal catheter exit sites. Perit Dial Int. 1996;16 Suppl 3:S71-S93.

ZAMAN

PD kateteri takıldıktan sonra çıkış yeri ne kadar süre kapalı tutulmalıdır?

- 6-12 ay

1. Exit-site care in peritoneal dialysis.In: Ronco C, Mishkin GJ, eds. Disinfection by Sodium Hypochlorite: Dialysis Applications. Contrib Nephrol; 2007.p.117-24.

2. Catheter exit-site care in the long term. In: Ronco C, Levin NW, eds. Hemodialysis Vascular Access and Peritoneal Dialysis Access. Contrib Nephrol Basel: Karger;2004.p.422-34.

ZAMAN

Diyaliz yeterliliğini pd başladıktan bir ay sonra ve 6 ayda bir

Drenaj torbasından örnek dolum hattı yıkanmadan alınmalı

Kateter etrafındaki band izleri bebe yağı ile temizlenebilir

Yılda bir kez burun sürüntüsü alınmalı

Solüsyonlar fazla ısındıysa kullanılmamalı

PD'ne düşük dolum miktarları ile başlanmalı

Ara Set Değişimi

ZAMAN

Ara seti değiştirme nedenleri

- Rutin 6 ayda bir değiştirilmeli

Siz ne düşünürsünüz?

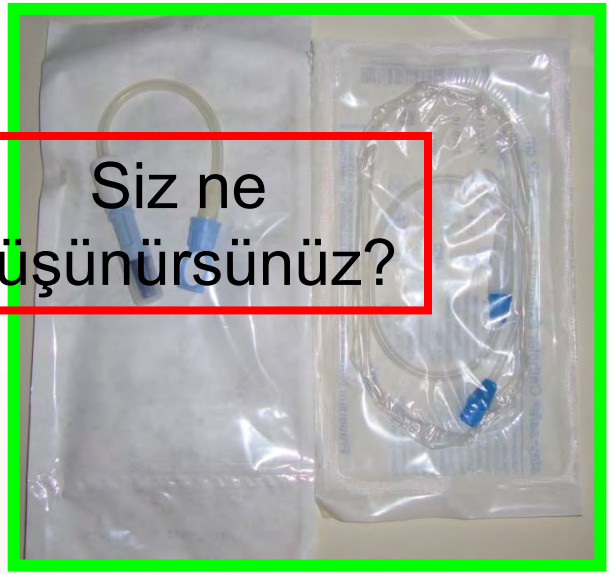

- Ara settin
- Arızalanması
- Delinmesi
- Bağlantısının ayrılması

1. Peritoneal Dialysis (PD); Care of the Patient Receiving. CC 50-065. January 2015;1-31
2. Department of renal nursing protocols and procedures peritoneal dialysis. Beaumont Hospital. February 2010; 1-27

ZAMAN

Kateterin içinde siyah bir tabaka var ne yapabiliriz?

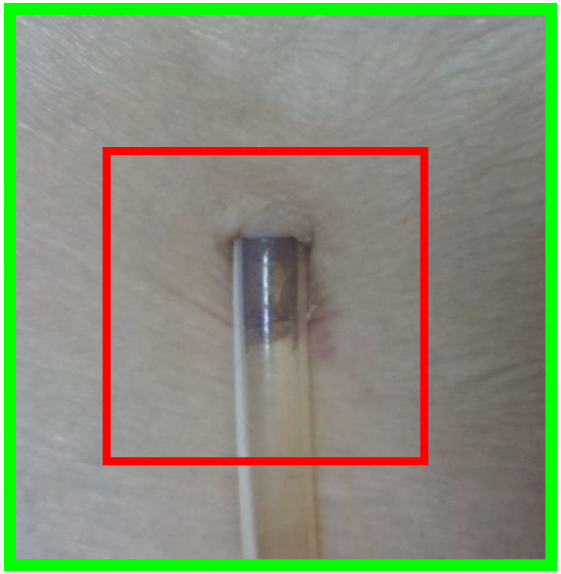

Ara Set Değişimi

ZAMAN

- Malzemeler hazırlanır, maske takılır
- Steril gazlı bez ile titanyum adaptörünün gerisine klemp takılır
- Eller 1 dakika yıkanır
- Steril eldiven giyilir

1. Peritoneal Dialysis (PD); Care of the Patient Receiving. CC 50-065. January 2015;1-31
2. Department of renal nursing protocols and procedures peritoneal dialysis. Beaumont Hospital. February 2010; 1-27

Ara Set Değişimi

ZAMAN

- Steril gazlı bez ile ara seti kaldırılır ve altına steril bez yerleştirilir

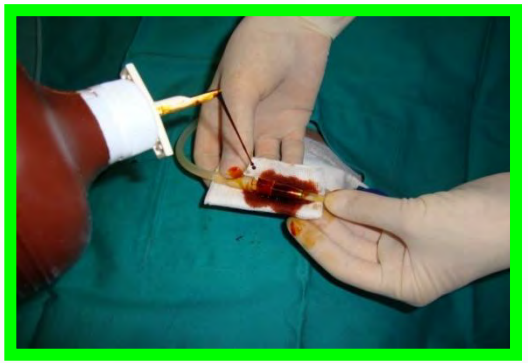

- Kateter ve ara bağlantı noktasının batikonlu gazlı bez ile 30 sn ileri geri silinir (3 defa tekrarlanır)

1. Peritoneal Dialysis (PD); Care of the Patient Receiving. CC 50-065. January 2015;1-31
2. Department of renal nursing protocols and procedures peritoneal dialysis. Beaumont Hospital. February 2010; 1-27

Ara Set Değişimi

ZAMAN

- Gazlı bez çıkarılır ve 2 dak. boyunca kurumaya bırakılır
- İkinci steril örtü kateter üzerine konulur
- Her elde bir gazlı bez ile eski kateter bağlantısı ayrılır
- Povidon-iyot çözeltisi batırılmış gazlı bez ile en az 30 saniye boyunca titanyum silinir

1. Peritoneal Dialysis (PD); Care of the Patient Receiving. CC 50-065. January 2015;1-31
2. Department of renal nursing protocols and procedures peritoneal dialysis. Beaumont Hospital. February 2010; 1-27

Ara Set Değişimi

ZAMAN

- Gazlı bez çıkarılır ve 2 dak. boyunca kurumaya bırakılır
- Yeni ara set katetere takılır
- Kateter klembi açılır
- Yeni mini kapağı takılır

1. Peritoneal Dialysis (PD); Care of the Patient Receiving. CC 50-065. January 2015;1-31
2. Department of renal nursing protocols and procedures peritoneal dialysis. Beaumont Hospital. February 2010; 1-27

Ara Set Değişimi

ZAMAN

Ara setin

- Delinmesi
- Bağlantısının ayrılması
- Kontaminasyonda

Profilaktik antibiyotik gerekebilir, doktoru bilgilendirilir

1. Peritoneal Dialysis (PD); Care of the Patient Receiving. CC 50-065. January 2015;1-31
2. Department of renal nursing protocols and procedures peritoneal dialysis. Beaumont Hospital. February 2010; 1-27

İLAÇ UYGULAMA

- İnsülin uygulama
- Heparin uygulama
- Antibiyotik uygulama

İnsülini nereye uygulayalım?

ZAMAN

- Ciltaltı
- İntraperitoneal

İLAÇ UYGULAMA

İnsülin uygulama

- İnsülini pd torbasına uygularken dozun infüzyon yerine sıkışıp kalmaması için uzun igneler kullanılmalı

İLAÇ UYGULAMA

İntraperitoneal insülin kullanımının faydaları

İnsülin doğrudan portal sisteme ve karaciğere geçtiğinden

- Karaciğerden glukoz çıkışını daha iyi baskılarken
- Periferik glukoz alımını daha iyi artırır
- Periferik dolaşan insülin düzeyleri daha düşük olacağından

aterosklerotik etkisi daha düşük olacaktır

Ruotolo G, Parlavecchia M. Taskinen MR, et al. Normalization of lipoprotein composition by intraperitoneal insulin in IDDM. Role of increased hepatic lipase activity. Diabetes Care. 1994 ;17 (1):6-12.

İLAÇ UYGULAMA

İntraperitoneal insülin kullanımının faydaları

- Peritoneal emilim devamlı olacağından bazal insülin ihtiyacı daha iyi sağlanacaktır

- Karaciğere direk etki edeceğinden lipid profiline olumlu etkileri olacaktır

Ruotolo G, Parlavecchia M. Taskinen MR, et al. Normalization of lipoprotein composition by intraperitoneal insulin in IDDM. Role of increased hepatic lipase activity. Diabetes Care. 1994;17 (1):6-12.

İLAÇ UYGULAMA

Heparin kullanımı

Diyalizatta fibrin

- Peritonit ataklarında
- Pd kateteri yeni yerleştirildiğinde

Fibrin kateter tıkanmasına neden olur

- Aşırı fibrin periton membranında yapışıklıklara
- Periton membran fonksiyon kaybına neden olabilir

The Rationale for, and Role of, Heparin in Peritoneal Dialysis. http://www.advancesinpd.com/adv98/98-2c-25therationeal.html

İLAÇ UYGULAMA

PD kateter lümeni ne kadardır? PD ara verildiğinde heparin ile klitleme yapıyor musunuz?

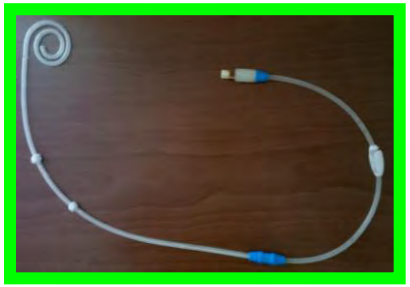

- 63 cm'lik pd kateterinin lümeni 3cc
- Ara setin 2cc

PD kateteri 5cc saf veya sulandırılmış heparinle kilitlenebilir

İLAÇ UYGULAMA

Heparin periton diyalizinde emilir mi? sistemik etkisi olur mu?

- Heparinin negatif yüklü olması ve büyük MA (15000-30000 Da) nedeniyle emilim olmaz
- Farelerde, uygulanan doz ve bekletme süresine göre %1,5 ile %20 arası emilim olduğu gösterilmiş

The Rationale for, and Role of, Heparin in Peritoneal Dialysis. http://www.advancesinpd.com/adv98/98-2c-25therationeal.html

İLAÇ UYGULAMA

Antibiyotik uygulama

- Pd torbasındaki yıkama işlemi bittikten sonra yapılmalıdır

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf.104

İLAÇ UYGULAMA

PD solüsyonuna ilaç uygularken ilaç portu antiseptik solüsyonla silinmeli midir?

- Silinmelidir

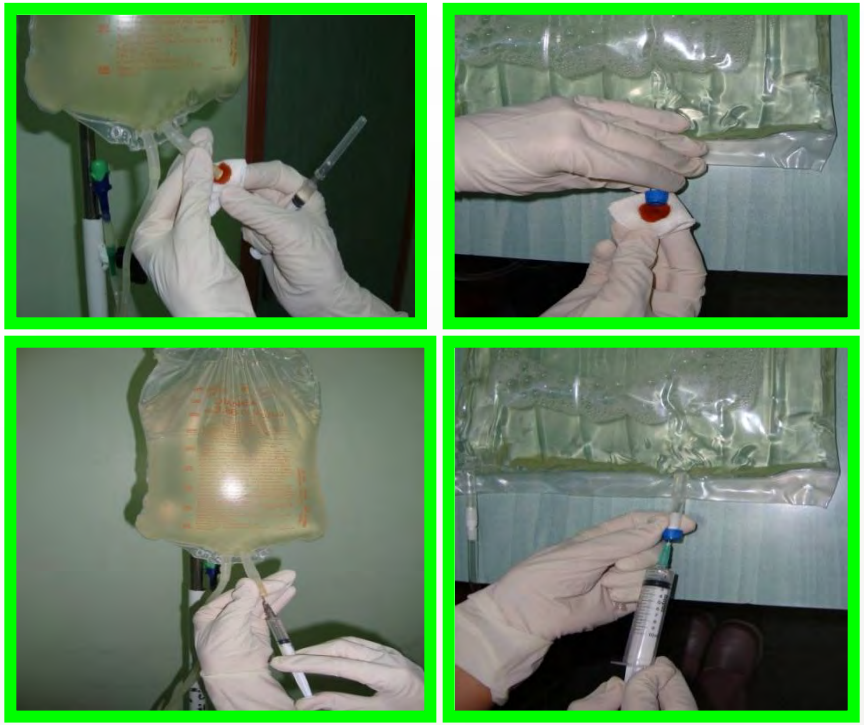

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf.105

İLAÇ UYGULAMA

PD ampullerin dış, flakonlarında kapağını kaldırınca siliyor musunuz?

- Antiseptik solüsyonla silinmelidir

Pediatrik Periton Diyalizi Hemşireliği Uygulamaları 2007 Syf. 105

En önemli sorunumuz periton diyaliz tedavisindeki hasta sayımızın az olması

TABLO 2. 2013 yılı sonu itibarıyla kronik HD/PD programında veya fonksiyone greftle izlenmekte olan tüm hastaların (çocuk hastalar dahil) RRT tipine göre dağılımı.

TABLE 2. *Distribution of chronic HD/PD patients or patients followed with functioning graft (including pediatric patients) according to RRT type as of the end of 2013.*

	n	%
Hemodiyaliz / *Hemodialysis*	52675	78.96
Periton diyalizi / *Peritoneal dialysis*	4537	6.80
Transplantasyon / *Transplantation*	9499	14.24
Toplam / *Total*	66711	100.00

Bu sayıyı artırmalıyız

Türk Nefroloji Derneği 2013 Registry Raporu

Periton Diyaliz ve Hemodiyaliz Tedavisinin Yıllara Göre Dağılımı

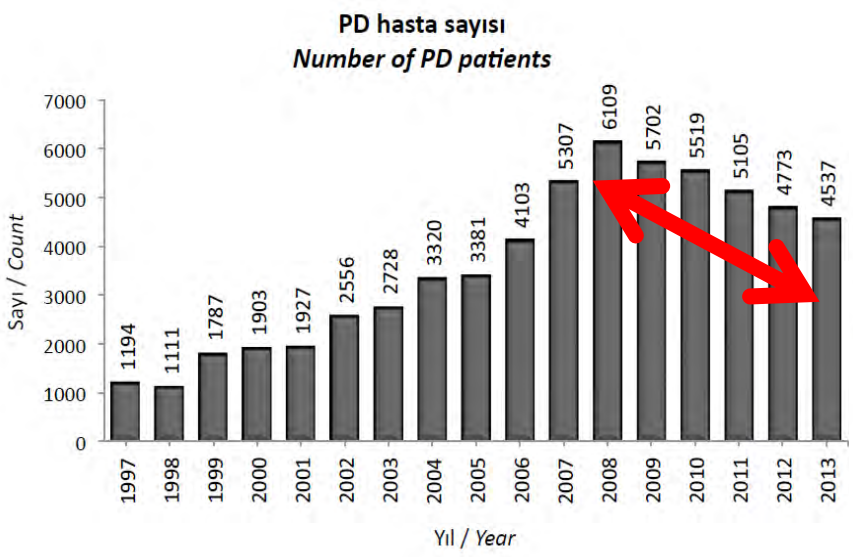

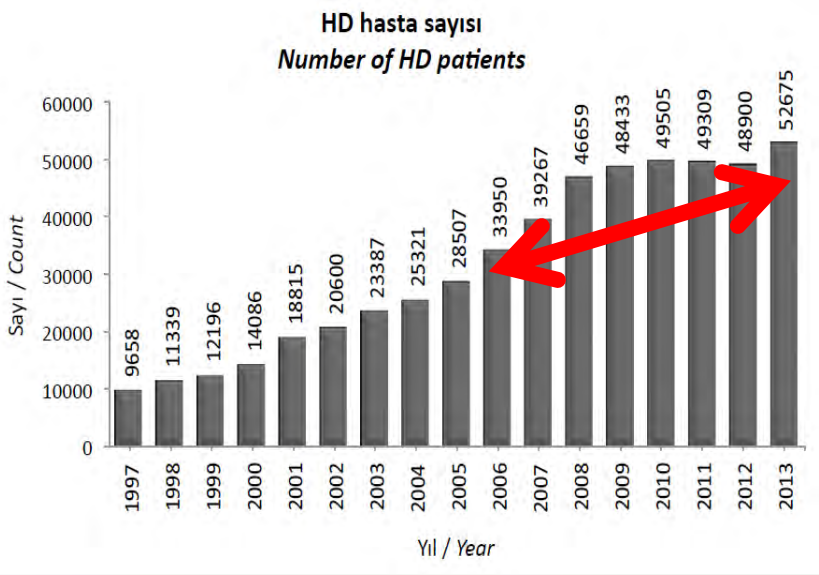

Hastalar neden pd istemiyorlar sizce?

Çok temiz olmak gerekiyormuş .....

TEŞEKKÜRLER…